

6.1470237x

~~CA. 15. Or. 4.~~
~~CA. 10. Or. 1.~~

~~CA. 23. Or. 4.~~

MONTESIANE REVISIONE
Si magna Clavigeris dignitate insignitum, Pater, C. an
Regis in rebus quibus rebus, Pater, C. an
Pater, C. an
Pater, C. an
Pater, C. an

EXCELL^{MI} D. D. CHRISTOPHORI

C R E S P I

D E V A L D A U R A,

O B S E R V A T I O N E S

D E C I S I O N I B U S I L L U S T R A T Æ,

In duasque Partes divisæ.

Num. ~~42. cas. 6. num. 8~~

10

15038

EXCELL^{MI} D. D. CHRISTOPHORI

CRESPI

DE VALDAURA,

MONTESIANÆ RELIGIONIS MILITARIS STEMMATE,
Et magna Clavigeri dignitate insigniti, Potentissimi PHILIPPI IV. Hispaniarum
Regis in rebus ejusdem inclytæ Montesianæ Militiæ Assessoris Generalis, ejus-
demque Maximi Monarchæ à Consiliis: OLIM in Regia Audientia Valentina;
POSTEA in Supremis Consiliis Aragonum, & Sanctæ Cruciatæ; NUNC ejusdem
Supremi Regii Aragonum Summi Vicecancellarii, & Summi Præsidis; DENI-
QUE Reginæ Regenti post obitum PHILIPPI IV. ab intimis Consiliis Status:

OBSERVATIONES

ILLUSTRATÆ

DECISIONIBUS

SACRI SUPREMI REGII ARAGONUM CONSILII,
Supremi Consilij S. Cruciatæ, & Regiæ Audientiæ Valentinae.

EDITIO NOVISSIMA.

*Ab Authore recognita, & aucta, ab innumerisque mendis, quibus hactenus scatebat, purgata: Dupliquè Indice,
priori Observationum, altera verò Rerum notabilium alphanetico locupletata.*

PARS PRIMA.

LUGDUNI,
Ex Typographia HVGONIS DENOÛALLY.

M. DC. LXXVII.

DE SUPERIORVM LICENTIA.

Ex Bibliotheca Dom. D. Roberti de S. Luce

DEO

OPT. MAX.

DICO OPERA MEA,
REGI SÆCULORUM IMMORTALI
ET INVISIBILI,

SOLI DEO
HONOR ET GLORIA
IN SÆCULA SÆCULORUM.

Vias tuas Domine demonstra mihi, & semitas
tuas edoce me.

*Gressus meos dirige secundum eloquium tuum, & non dominetur
mei omnis iniustitia.*

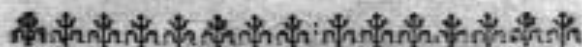
Redime me à calumniis hominum, ut custodiam
mandata tua.

Utinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas.

Aktiones nostras aspirando præveni, & adjuvando prosequere,
ut cuncta nostra oratio, & operatio à te semper incipiat,
& per te coepta finiatur.

D. CHRISTOPHORI
C R E S P I
 DE VALDAURA
OBSERVATIONES
DECISIONIBUS
 ILLUSTRATÆ.
 PARS PRIMA.

OBSERVATIO PRIMA.

De iusta Legum nostratarum observantia,
 & interpretatione; & recto earum con-
 traventionis examine.

S U M M A R I U M.

- 1 Artes felices forent, si soli Artifices de eis iudicarent.
- 2 Cacus de coloribus, Sutor vltra crepidam, Faler vltra malleum disputant.
- 3 Nemo, quantum scientiarum expert, est qui non sibi suadeat se de legibus posse iudicare ex lumine naturali solo.
- 4 Imperita auctoritas, de qua Paulus in l. 3. §. fin. de suppellectili legata, non deficit in Regno Corona Aragonum.
- 5 Puercitas remanet in homine, licet non remaneat puercitia.
- 6 Odia vel amore, Invidia & ignorantia lumen rationis obscurant.
- 7 Aequitas simulata est duplex iniquitas.
- 8 Peccator laudatur in desideris animæ suæ, & aliquis benedicitur.
- 9 Patria nascimur, non nobis tantum.
- 10 Divise observationis.
- 11 Interpretatio legum alia generalis, alia specialis, alia, necesse est, alia probabilis.
- Nemo tenetur stare verbis Magistræ. ibid.
- Interpretatio generalis ex Consuetudine. ibid.
- 12 Alia declaratoria, & significativa.
- 13 Alia extensiva, alia restrictiva.

D. Christoph. Crespi de Vald. Observ. Pars I.

- 14 Alia fraudulenta, & canibosa.
- 15 Prohibitio interpretationis.
- 16 Revertuntur verba Fori 4. titulo, Convenien leg castanicæ, quo prohibetur interpretatio fororum.
- 17 Transcribuntur latine verba eiusdem Fori.
- 18 Privilegium 69. Jacobi primi.
- 19 Fori ad literam, & sine interpretatione intelligendi.
- 20 Interpretatio legis nostra ratione prohiberi potest, quia esset contra ius naturale. & n. 67.
- Negotia piana, quæra vocabula, ibid.
- Casus, vel articuli cuncti non possunt in lege comprehendi. ibid.
- 21 Interpretatio prudentium naturaliter desiderari.
- 22 Interpretatio necessaria est de iure naturali, & cum natura pugnat eam prohibere.
- 23 Loci prævalent amissioni prohibitionibus ex naturali lumine.
- 24 Interpretatio legum prohibita per Justinianum.
- 25 Interpretatio in eadem lege exciditur, & admissa.
- 26 Interpretationis necessitatem natura manifestat.
- 27 Deus in legibus datis hominibus, iis mandata concepit, ut rationatione, & interpretatione egerent.
- 28 Interpretatio necessaria amittitur ex eo, quod in quibus nulla exceptio potest retinere depositionem eorum, non debent furiosa domino, & deparenti restitueri.
- 29 Interpretationis necessitatem probat antinomiam Fori 72. de Jurisdictione, cum Foro 10. de Feudis.
- Alter enim à Principe abdicat facultatem concedendi Jurisdictionem: aliter concedit, & n. 30. & 31.
- 30 Interpretatio legis diffusa est scriptum argutum.
- 31 Lex bona, si quis eam legitime uratur.
- 32 Legi fraudem facit, qui solus eius verbis sententiam circumvenit.
- 33 Coniurationis natura ab eadem, et veris, per brevissimas consequentias, ad evidenter falso perducit.

EXCELL^{MI} D. D. CHRISTOPHORI

C R E S P I D E V A L D A U R A,

MONTESIANÆ RELIGIONIS MILITARIS STEMMATE,
Et magna Clavigeri dignitate insigniti, Potentissimi PHILIPPI IV. Hispaniarum
Regis in rebus ejusdem inclytæ Montesianæ Militiæ Assessoris Generalis, ejus-
demque Maximi Monarchæ à Consilijs: OLIM in Regia Audientia Valentina;
POSTEA in Supremis Consilijs Aragonum, & Sanctæ Cruciatæ; NUNC ejusdem
Supremi Regii Aragonum Summi Viccancellarii, & Summi Præsidis; DENI-
QUE Regiæ Regenti post obitum PHILIPPI IV. ab intimis Consilijs Status:

OBSERVATIONES ILLUSTRATÆ DECISIONIBUS

SACRI SUPREMI REGII ARAGONUM CONSILII,
Supremi Consilij S. Cruciatæ, & Regiæ Audientiæ Valentiniæ.

EDITIO NOVISSIMA,

*Ab Authore recognita, & nulla, ab innumerisque mendis, quibus hætenus scatebat, purgata: Duplicique Index,
priori Observationum, altero verò Rerum notabilium Alphabeticè locupletata.*

P A R S S E C U N D A.

L U G D N I,

Ex Typographia HVGONIS DENOÛALLY.

M. DC. LXXVII.

DE SVPERIORVM LICENTIA.

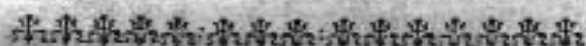

AD LECTOREM
BENEVOLUM MONITUM.

*SUPER DIVISIONE HARUM OBSERVATIONUM
in duas Partes.*

QVONIAM in priori Lugdunensi
editione hoc Opus jam in duas
Partes ad Lectorum faciliorem usum
& majorem commoditatem divisum
fuit ; potiori nunc jure bipartitum
editur , utpote aliquot , nec mediocri momenti
Observationibus auctius , & elaboratius , ad
quodve manum (ut aiunt) ultimam adhibuit
ipsemet Illustrissimus Vicecancellarius ejus Au-
thor. Hoc benè utere , & vale.

D. CHRISTOPHORI
C R E S P I
 DE VALDAURA
 OBSERVATIONES
 DECISIONIBUS
 ILLUSTRATÆ.
 PARS SECUNDA.

OBSERVATIO XLI.

Caducato medio gradu, an caducetur etiam conditio si sine liberis, in eo adjecta, vel obstat sequenti substituto.

S V M M A R I V M

- 1 *Clausula, super qua lis vertitur, transcribitur.*
- 2 *Factam referitur, & n. 3.*
- 4 *Caducato medio gradu, an intelligatur etiam caducata conditio in eo adjecta.*
- 5 *Caducari conditionem appositam in alio gradu, quam ex, per quem defertur successio, defendunt plures, & ea temeritate aliqui, ut afferant ab ea sententia non posse recedi sine prætoria.*
- 6 *Caducato gradu, non caducari conditionem in eo adjectam, & obstatu substitutionis, alii etiam verius probant, & non posse in contrarium dari solidam rationem, affirmant.*
- 7 *Utraque opinio ab extrinseco probabilissima est. Utraque canonice. Utraque securior, & verior affirmatur, & n. 8.*
- 9 *Conditio, si sine liberis, potest apponi à testatore in substitutione vulgari, & n. 3. & 37.*
- 10 *Substitutio compendiosa, respectu certa rei per verba communia non continet directam, sed obliquam substitutionem, si fiat in hereditate, quia habet vim fideicommissi, & res ab hæredibus accipienda est, & n. 11.*
- 11 *Substitutio compendiosa facta verbis civilibus directæ etiam in re certa directæ est.*
- 12 *Substitutio fieri potest in legato aut fideicommissis, & facta verbis communibus etiam est directa.*
- 14 *Substitutio compendiosa annos alias comprehendit, & adjecta conditio, si sine liberis, in ea, ad omnes extenditur, & saltem de vulgari soles dubitari.*
- 15 *In militari substitutione, comprehensa in compendiosa, intelligitur conditio, si sine liberis.*
- 16 *Conditio, si sine liberis, etiam in pupillari & exemplari substitutione intelligitur.*
- 17 *Pupilli plures liberos susceperunt.*
- 18 *Pupillus in regno dicitur usque ad quindecim annos cooptator, & facilius est ut liberus habeatur.*
- 19 *Gradus, an persona succedant in locum gradus caducati.*
- 20 *Referuntur opiniones circa eam questionem, & n. 21. 22. & 23.*
- 24 *Questio decidenda in lite presentis, que sit.*
- 25 *Voluntatis affectus unus sufficit, ut in omnibus substitutionibus comprehensis in compendiosa, testator conditionem, si sine liberis, includat, & n. 41.*
- 26 *Conditio, si hæres non erit, comprehendit casum mortuæ & impotentis, & unico affectu voluntatis à testatore adijcitur, & n. 118.*
- 27 *Quod una conditio datur, sub contraria ademptum intelligitur, & n. 113.*
- 28 *Voluntatis, sive volitionis duo affectus requiruntur, ut conditio, si sine liberis, ab aliqua ex substitutionibus comprehensis in compendiosa excludatur.*
- 29 *Voluntas in mente retenta perinde est, ac si non esset voluntas quoad substitutionem, & successionem.*
- 30 *Conditio, si sine liberis, in gradu caducato ad-*